

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/142/2023
Identifikačné číslo spisu:	6123413098
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6123413098.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Náhradné vozidlo, s.r.o., Žilina, Tolstého 1201/20 IČO: 50 496 166, zastúpenej advokátskou kanceláriou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., Žilina, Tolstého 1201/20, IČO: 36 864 455, proti žalovanej obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 666 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Okresného súdu Trenčín s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Trenčín.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom z 1. decembra 2023 postúpil vec podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) Okresnému súdu Trenčín ako súdu príslušnému na jej prejednanie. Okresný súd Trenčín s postúpením sporu nesúhlasil a spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Svoj nesúhlas odôvodnil tým, že žalovaná má sídlo v Bratislave, ktorá patrí do obvodu Krajského súdu v Bratislave, preto podľa § 22 písm. a) CSP je na konanie v predmetnom obchodnoprávnom spore kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava III.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj Najvyšší súd SR“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Trenčín (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Trenčín s postúpením sporu nie je dôvodný.

3. Podľa § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý. Podaný odpor nemožno vziať späť.

4. Podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

5. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

6. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

8. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Podľa § 12 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

12. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

13. Zo spisu vyplýva, že žalobkyňa postúpením pohľadávky od poškodenej N. W., narodenej X. Q. XXXX, K., I. XXX (na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 26. mája 2023) nadobudla pohľadávku vzniknutú titulom škody spôsobenej na motorovom vozidle, ktorého držiteľom bola poškodená, a to prevádzkou (iného) motorového vozidla, na ktoré bolo uzatvorené povinné zmluvné poistenie u žalovanej poisťovne. Žalobkyňa za účelom uplatnenia tejto pohľadávky podala dňa 9. októbra 2023 návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní.

14. Okresný súd Banská Bystrica ako súd kauzálnu príslušný na upomínacie konanie (§ 2 zákona o upomínacom konaní) vydal 26. októbra 2023 platobný rozkaz č. k. 26Up/1588/2023-19, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni do 15 dní odo dňa doručenia tohto platobného rozkazu istinu 666 eur s úrokom z omeškania 9% ročne zo sumy 666 eur od 23. júna 2023 do zaplatenia, alebo aby v tej istej lehote podala odpor. Po podaní odporu žalovanou, žalobkyňa navrhla pokračovanie v konaní na Okresnom súde Trenčín, teda na súde príslušnom podľa § 19 písm. b) CSP, dôvodiac miestom vzniku poistnej udalosti, v ktorom mieste má pobočku aj žalovaná a ktoré miesto by bolo vhodnejšie a hospodárnejšie pre priebeh konania. V nadväznosti na uvedené Okresný súd Banská Bystrica postúpil spor Okresnému súdu Trenčín, o čom upovedomil sporové strany. Okresný súd Trenčín s postúpením sporu nesúhlasí a tvrdí, že vzhľadom na sídlo žalovanej v obvode Krajského súdu

v Bratislave, je na konanie v predmetnom obchodnoprávnom spore kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava III.

15. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR ide v posudzovanom prípade o majetkový spor o náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a to konkrétne v podobe nákladov vynaložených poškodenou na prenájom náhradného motorového vozidla. Nejde však o obchodnoprávny spor, ktorá skutočnosť by zakladala kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III, ako sa mylne domnieva Okresný súd Trenčín. Pre založenie kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III podľa § 22 písm. a) CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“), prípadne spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 OBZ považovať za obchodný záväzkový vzťah, spravujúci sa ustanoveniami tretej časti OBZ. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, nakoľko nie je naplnený základný predpoklad podľa § 261 ods. 1 OBZ, a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak je pri jeho vzniku s prihliadnutím na všetky okolnosti zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodnoprávneho sporu nepostačuje, že na strane žalobcu a žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, pretože dôležitá je právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní.

16. Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že charakter právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou je priamo určený vzťahom medzi škodcom a poškodenou, ktorý vzťah je vždy vzťahom občianskoprávnym, vyplývajúcim z ustanovení § 427 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Preto aj v predmetnom spore, v ktorom sa plnenia (nároku na náhradu škody) domáha právna nástupkyňa poškodenej voči poisťovateľovi škodcu, ide o nárok rýdzo občianskoprávny. Zásadnou v súdnej veci je skutočnosť, že samotným postúpením pohľadávky sa povaha postúpenej pohľadávky, majúcej výlučne občianskoprávny charakter, nemení. Rozhodujúce je, že strany sporu medzi sebou neuzavreli žiadny zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Ich právny vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) so subsidiárnou aplikáciou OZ. Priamy nárok poškodeného proti poisťovateľovi vyplýva z § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., pričom je nerozhodné, či poškodený je podnikateľ alebo fyzická osoba - nepodnikateľ.

17. S prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, nebolo možné v danom štádiu konania (pri nachádzaní príslušnosti súdu na konanie o spore) dospieť k inému záveru ako k tomu, že sa jedná o občianskoprávny spor, preto ako príslušný súd na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu prichádza do úvahy podľa § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP v prvom rade Mestský súd Bratislava IV.

18. Podľa § 19 písm. b) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

19. Podľa § 2 ods. 31 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, sídlom Okresného súdu Trenčín je mesto Trenčín; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Trenčín, Ilava, Nové Mesto nad Váhom, Myjava, Považská Bystrica a Púchov. Okresný súd Trenčín má pracoviská v meste Nové Mesto nad Váhom a v meste Považská Bystrica.

20. Najvyšší súd SR poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa svoj návrh na pokračovanie v konaní na Okresnom súde Trenčín podľa § 19 písm. b) CSP podporila aj poukazom na ustanovenie § 39 ods. 2 CSP, podľa ktorého na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. Zo spisu vyplýva, že k udalosti zakladajúcej právo na náhradu škody (poistná udalosť) došlo v obci Pružina v okrese Považská Bystrica, teda v obvode Okresného súdu Trenčín. Okresný súd Banská Bystrica preto správne postúpil predmetný spor v súlade s návrhom žalobkyne Okresnému súdu Trenčín ako súdu alternatívne príslušnému popri všeobecnom súde žalovanej (ide o

osobitnú miestnu príslušnosť, označovanú aj ako miestna príslušnosť daná na výber). Právo voľby medzi všeobecným súdom žalovaného a súdom uvedeným v § 19 CSP patrí žalobcovi, pričom ak sú splnené podmienky na takýto postup, súd je povinný rešpektovať voľbu žalobcu.

21. Keďže v danom spore o príslušnosť bolo Najvyšším súdom SR zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, resp. sa jedná sa o spor občianskoprávny, je zrejmé, že pri určení súdu príslušného na konanie a rozhodnutie vo veci sa prednostne neaplikuje ustanovenie § 22 CSP, upravujúce kauzálnu príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. V danom spore je na konanie príslušný všeobecný súd žalovanej a popri ňom (alternatívne) súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, zakladajúca právo na náhradu škody, pričom právo voľby medzi nimi patrí žalobkyni. Preto za použitia § 19 písm. b) CSP je príslušným súdom na konanie v spore Okresný súd Trenčín. Pre aplikáciu § 39 ods. 2 CSP, rovnako smerujúcu k príslušnosti Okresného súdu Trenčín, už nebol dôvod.

22. Na základe uvedeného dospel Najvyšší súd SR k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Trenčín s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný a Okresný súd Trenčín je príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.